

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

107. An liceat contrahere matrimonium tempore interdicti? Et an tempore interdicti possint fieri matrimonij denunciationes? Ex p. 3. tr. 4. res. 266. aliàs 267. ibid.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

usque ad Octavam Pasche inclusivè solemnitates nuptiarum prohibitas esse. In quibus verbis aperte apparet, quod sicuti prohibentur nuptiæ in Quadragesima à fer. 4. Ciner. ita prohibentur in Adventu à Dominica prima Adventus, sed feria 4. Ciner. incipit à media nocte, & non à vespere fer. 3. ita Dominicam primam Adventus etiam à media nocte, & non vespere Sabbati dicendum est incipere. Et ideo hanc sententiam præter Pontium & Cavalcanum tenet etiam ex Societate IESV Reginaldus tom. 2. lib. 3. cap. 2. §. num. 188. Filliucius tom. 1. tract. 10. p. 2. cap. 9. n. 268. Bonacina de matrim. 9. 3. punct. 14. n. 4. ubi sic ait: *Ex Tridentino vetitum est celebrare matrimonium à primo die Adventus Domini usque in diem Epiphaniæ, & à 4. feria Ciner. usque ad Octavam Pasche inclusivè, quod tempus incipit à media nocte præcedentis Dominicæ Adventus, & à media nocte fer. 4. Ciner. tunc enim incipit Adventus & Quadragesima ritu Romano.* Ita ille, qui cum Filliucio pro hac sententia citat Sanchez, sed malè: non contrariam sententiam docet, vt supra diximus.

RESOL. CV.

An Oraciones, & caremonia, quæ pro secundis nuptiis destinatae sunt, possint tempore prohibito Adventus, & Quadragesimæ ministrari?

Et notatur, quod licet adsit consuetudo, vt etiam secundæ nuptiæ benedicantur, quando alter coniux benedictionem non suscepit, siue sit vir, siue femina, attamen talis consuetudo non obligat sub mortali.

Et cursum asseritur benedictionum omissionem, secluso scandalo, & contemptu, non esse peccatum mortale. Ex p. 3. tr. 4. Ref. 264. aliàs 265.

§. 1. **A**D hanc dubitationem ita respondet Basilius Pontius de matrim. lib. 6. cap. 8. n. 13. Nonnulli viri docti huius Academiæ Salmanticensis existimant nullum incurere penam Clericum qui temporibus prohibitis administrat ea, quæ Ecclesia designat pro secundis nuptiis, eo fundamento commoti, quod illa non sit nuptialis benedictio. Cæterum si rem istam attentius considerasset, aliter respondissent. Mihi enim semper visum est neque eas caremonias quæ pro secundis nuptiis destinatae sunt, posse tempore prohibito ministrari sine culpa, & poenis iure latis. Et in primis ad id me mouet, quod proximè superioribus annis vidi in hac Salmanticensi vrbe. Nam quidam nobilissimi vidui contrahere volebant matrimonium, & cum esset quadragesimale tempus, dispensationem à Sedis Apostolicæ Nuntio postularunt, quam denegavit. Quod magno argumento est etiam eam caremoniam, licet non appelletur nuptialis benedictio, esse prohibitam illo tempore. Deinde me mouet, quod iura & antiqua, & recentiora vniuersè loquuntur & de matrimonio, & solemnitate nuptiali. Sicut ergo antiquis Canonibus etiam viduorum coniugia erant prohibita, ita & solemnitas illa nuptialis in nuptiis viduorum de more Ecclesiæ adhibita, prohibita censetur. Præterea, quia Canones tam antiqui, quam recentiores vniuersè prohibent solemnitatem nuptialem, & non solum nuptialem benedictionem; illæ autem caremonia, licet non sint nuptialis benedictio, sunt tamen pars solemnitatis nuptialis, vt satis notum est. Ergo, &c. Ita Pontius vbi supra.

2. Notandum est tamen hic obiter, quod licet adsit consuetudo, vt etiam secundæ nuptiæ benedicantur, quando alter coniux benedictionem non suscepit, siue sit vir, siue femina, attamen talis consuetudo non obligat sub mortali, quia eo rigore inducta non

est, & ita docet Filliucius tom. 1. tract. 10. part. 2. cap. num. 168. qui citat Henriquez, & Sanchez.
3. Adde quod Sotus in 4. dist. 28. quest. 1. art. 1. Emanuel Sà verb. matrimonium, num. 6. & alij, vt supra visum est, probabiliter asserunt benedictionum omissionem secluso scandalo, & contemptu, non esse peccatum mortale, quia tantum est commissio cuiusdam sacramentalis non tanti momenti. Vide etiam Filliucium loco citato, num. 165.

RESOL. CVI.

An sit saltem peccatum veniale consummare matrimonium, antequam recipiant benedictiones Ecclesiæ? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 239. aliàs 240.

§. 1. **A**D hanc dubitationem ita respondet Villalobos in summ. tom. 1. tract. 11. cap. 1. num. 12. ubi sic ait. [No es pecado mortal ni venial consumar el matrimonio antes de las benedictiones de la Iglesia. La razon es porque no es prohibicion para esto en derecho, porque el Concilio Tridentino solo dize, *Sancit Synodus horitur, &c.* Y despues el cap. nostrates 30. quest. 5. cuncta el Papa ha cohes que concurren para las boda, y entre ellas la benediction solenne anaden; hæc omnia non feruntur non est peccatum, y aun non podria poner à cerca de la comunion el Obispo, y si la pudiese, no ligaria; porque el Concilio solo habla exortando à certa decto, mas non feria peccato mortal, el non pagar el debito, ante las benedictiones, porque ay muchos Doctores que dizen, que es peccado venial consumar en este caso el matrimonio, y puede el casado seguir esta opinion.] Ita ille.

2. Dicendum est igitur absolute, non esse neque peccatum veniale si coniuges ante benedictionem matrimonium consumant, & ita præter Villalobos citatum docet Sanchez de matrimonio, lib. 3. dist. 12. quest. 7. & Layman in Theol. moral. lib. 3. tr. 10. part. 2. cap. 4. num. 12. cum aliis penes ipsos, quidquid in contrarium asserat vterque Sotus, Petrus, & Dominicus; hic in 4. sent. dist. 28. quest. 1. art. 2. ubi l. 24. de matrim. §. primum ius ipsius, & alij in eod. cum Sanch. aliquando credo esse sanum consilium, consummate ante benedictiones, vt quando ea ex aliqua causa iusta differuntur, estque periculum incontinentiæ.

RESOL. CVII.

An liceat contrahere matrimonium tempore interditi?

Et an tempore interditi possint fieri matrimonij denunciations? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 266. aliàs 267.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Sanchez de matrim. tom. 2. lib. 7. dist. 8. num. 2. quia ea sola Sacramenta censentur tempore interditi veniri, quæ purè sacramenta sunt, & omnino spiritualia. Sed matrimonium est contractus quidam naturalis, cui per accidens adiecit Christus sacramenti rationem. Ergo, &c.

2. Sed more suo aduersus Sanchez insurgit Basilius Pontius de matrim. lib. 6. cap. 9. num. 4. quia generali prohibitione vetitum est Sacramenta ministrari tempore interditi, exceptis Baptismo, Confirmatione, Penitentia, & Eucharistia per modum viatici, vt patet ex cap. alma mater, de sent. excom. in 6. cap. quoniã, eod. tit. cap. non est vobis, de iur. iur. 6. cap. quod in te, de pan. & remiss. Cum ergo matrimonium,

monium, verè, & propriè sacramentum sit, nec excipiatur alibi ab ea generali prohibitione, illa comprehenditur, argum. Clem. §. 1. porro, de verb. significat. Neque obstat ratio Sanchez, nam cum iam verè, & propriè Sacramentum sit, & in ratione Sacramenti etiam spirituale sit, & Ecclesia generaliter prohibeat tempore interdicti ministrari Sacramenta præter supradicta, non est cur ab ea generali prohibitione excludamur sacramentum matrimonij: Ita Pontius.

3. Verùm ego utramque sententiam probabilem esse puto, & idè negatiuam cum Pontio tenet Suarez tom. 5. disp. 32. sect. 1. n. 51. Reginaldus tom. 2. lib. 32. tract. 2. cap. 27. n. 28. Filliucius tom. 1. tract. 18. cap. 2. n. 51. & alij. Affirmatiuam verò cum Sanchez tenet Coninch de sacram. disp. 17. dub. 2. n. 47. Auila de cens. p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 6. Villalobos in sum. 10. 1. tract. 19. diff. 4. n. 10. & alij.

4. Sed itando in opinione affirmatiua assero cum eodem Sanchez num. 5. quod nihil refert si contrahentes sint specialiter, & personaliter interdicti, possunt enim licite copulari; quia sub illo interdicto non comprehenditur matrimonium, nisi sit expressum: & à fortiori dicendum est ex supradictis tempore interdicti fieri posse matrimonij denunciations, vt docet Paludanus in 4. distinct. 26. quest. 2. art. 2. num. 12. & alij.

RESOL. CVIII.

An tempore interdicti licitum sit contrahere matrimonium? Et an in prædicto tempore benedictiones tamen nuptiales fieri non possint, quia sunt officia diuina? Ex p. 5. tr. 10. Ref. 82. aliàs 81.

Sop. hoc in Ref. præterita, & in alio §. eius not.

§. 1. Negatiuam sententiam tenet Turrian. lib. 6. disp. 48. dub. 3. Pottel in dub. reg. ver. interd. n. 19. Suar. disp. 33. sect. 1. n. 51. Philip Faber de cens. in 4. sent. distinct. 25. q. 3. disp. 5. cap. 2. n. 32. Cornejo in 3. part. tract. 5. de interd. §. 1. dub. 7. & Præpos. in 3. p. quest. 4. de interd. dub. 3. num. 23. quia constat ex cap. responsa, saltem in loco interdicto non licere ministrare Sacramenta, exceptis iis quæ ius excipit. Item ex cap. sententia. de sent. excom. in 6. Pater interdictos etiam generaliter nullibi posse recipere Sacramenta, exceptis casibus à iure expressis, idque planè supponit Bonifac. VIII. c. Alma mater, cit. atqui nullum est ius, quo permittatur matrimonium tempore interdicti generalis personalis, vel in loco interdicto.

Sup. his benedictionibus magis late in Ref. seq.

2. His tamen non obstantibus affirmatiuam sententiam tuetur Auila p. 5. disp. 4. sect. 1. dub. 6. Villalobos in sum. tom. 1. tract. 19. diff. 3. n. 15. Layman lib. 1. tract. 5. p. 4. cap. 2. n. 1. Sanchez tom. 2. lib. 17. disp. 8. v. 8. Sa. ver. interd. num. 17. Henriquez lib. 13. cap. 43. n. 3. & Hurtadus tract. de interd. diff. 8. n. 27. quia quamuis in cap. sententia, de sent. excom. in 6. generatim prohibeatur susceptio Sacramentorum, exceptis casibus in iure expressis, & sacramentum matrimonij non excipiatur, id tamè intelligitur de sacramentis commissis administrationi Ecclesie, administratio autem sacramenti matrimonij non est commissis Ecclesie, seu ministris ab ipsa ordinatis, aut deputatis, sed tantùm ipsis contrahentibus, benedictiones tamen nuptiales fieri non possunt, quia sunt officia diuina. Adde quod in cap. appellamus, de feriis, dicitur matrimonium quocumque tempore contrahi posse, ex quo videtur excipi sacramentum matrimonij ab illa generali prohibitione tempore interdicti facta. Deinde licet matrimonium sit sacramentum, tamen est

contractus, & ita non videtur simpliciter prohibitum. Et ita hanc sententiam præter DD. citatos tenet etiam Coninch de sacram. disp. 17. dub. 2. num. 4. cui ego libenter adhaereo.

RESOL. CIX.

An benedictio nuptiarum sit tempore interdicti illicita? Et an saltem in dicto casu benedictiones nuptiales fieri possint in diebus, in quibus permittuntur diuina officia, vt Paschatis? Ex part. 5. tr. 10. Refol. 85. aliàs 84.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Henric. lib. 13. c. 45. n. 3. & Nauar. cap. 27. n. 19. Verùm contrariam docet Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 8. n. 17. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 19. diff. 3. n. 17. Præpos. in 4. p. 9. 4. de interd. dub. 3. n. 23. vbi sic ait: Addendum est etiam benedictionem nuptialem esse materiam satis grauem, quod in ministro Ecclesie satis apparet, sed etiam in ipsis contrahentibus erit grauis violatio, eo quod illa actio satis videatur grauis, & apta ad peccatum mortale.

Sup hoc in Ref. præterita, §. vlt. post mediū, verè benedictiones tamen

2. Non desinam hic apponere verba Fabri de cens. in 4. dist. 25. quest. 1. dist. 5. cap. 2. num. 30. vbi sic ait: Dubium est, an benedictiones nuptiales sint prohibita tempore interdicti: nam communis opinio tenet eas esse illicitas, quia inter diuina officia computantur, imò habent adiunctam Missam, & preces solemnes, quas tempore interdicti esse prohibitas certum est. Nihilominus Couarr. in dict. cap. Alma, part. 2. §. 2. num. 7. tenet has benedictiones licere tempore interdicti, si fiant eo modo, quo concessum est celebrare diuina tempore interdicti, scilicet clausis ianuis, quia etiam istæ benedictiones sunt quedam officia sacra annexa euidam Missæ, & proinde cum eisdem circumstantiis licet. Sed obstat huic opinioni, quod in huiusmodi celebratione diuinorum permilla tempore interdicti debent excludi laici nedum interdicti, sed etiam non interdicti. Ergo sponsus, & sponsa non possunt illi Missæ interesse, & consequenter benedicti non possunt, idè sententia communis non videtur derelinquenda.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 4. prope finem Ref. 21.

3. Nota tamen quod ex Suarez docet Tur. lib. 6. disp. 49. dub. 4. benedictiones nuptiales posse fieri in diebus, in quibus permittantur diuina officia, vt Paschatis, &c. quod est valde notandum, & notat etiam Mercerus in 3. p. quest. 24. de interd. dub. 3. & Moseolo in sum. tract. 16. cap. 8.

RESOL. CX.

An validum sit matrimonium, cui proprius Parochus vnus contrahentis assistit in Parochia alterius, sibi non subditi? Et an dictus Parochus, qui in aliena Parochia coniugio suum Parochianum peccet mortaliter, & puniendus sit? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 231. aliàs 232.

§. 1. Exempli gratia, si Parochus Petri contrahentis assistat in Parochia Mariae, cuius non est Parochus. Aliqui existimant, quemuis Parochum ex duobus contrahentibus, & ita Parochum viri in parochia feminae, & è contra, posse illos matrimonio iungere, & ita docet Sanchez de matrim. tom. 1. lib. 3. disp. 19. n. 11. qui multas rationes adducit ad firmandam hanc sententiam.

Sup. hoc supra in Ref. 89. §. Et tandem obserua, sed lege eam à principio.

2. His tamen non obstantibus, aduersus illum contrariam tenet Basilius Pontius de matrim. lib. 5. cap. 16. num. 4. & alij penes ipsum, qui etiam adducit